

ZALECENIA

ZALECENIE KOMISJI (UE) 2018/234

z dnia 14 lutego 2018 r.

w sprawie uwydatnienia europejskiego charakteru i usprawnienia procesu wyborów do Parlamentu Europejskiego w 2019 r.

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 292,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Art. 10 ust. 2 Traktatu o Unii Europejskiej stanowi, że obywatele są bezpośrednio reprezentowani na poziomie Unii w Parlamencie Europejskim.
- (2) Art. 10 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej stanowi, że każdy obywatel ma prawo uczestniczyć w życiu demokratycznym Unii oraz że decyzje są podejmowane w sposób jak najbardziej otwarty i zbliżony do obywatela.
- (3) Art. 17 ust. 7 Traktatu o Unii Europejskiej stanowi, że przy przedstawianiu kandydata na przewodniczącego Komisji Europejskiej Rada Europejska musi uwzględnić wynik wyborów do Parlamentu Europejskiego.
- (4) Aby jeszcze bardziej uwydatnić europejski charakter wyborów do Parlamentu Europejskiego i usprawnić ich przeprowadzenie, należy z odpowiednim wyprzedzeniem przed wyborami 2019 r. zaktualizować i uzupełnić niektóre elementy zalecenia Komisji 2013/142/UE⁽¹⁾.
- (5) Wzmocnienie legitymacji demokratycznej UE oraz zapewnienie uczestnictwa obywateli w życiu politycznym na poziomie europejskim ma zasadnicze znaczenie. Obywatele byłoby bardziej skłonni do głosowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego, gdyby mieli większą świadomość wpływu polityk UE na ich życie codzienne i gdyby wierzyli, że oddany przez nich głos zaważy na kluczowych decyzjach Unii, takich jak wybór przewodniczących unijnych instytucji czy określanie priorytetów dotyczących przyszłości Unii.
- (6) Również konieczność zwiększenia rozliczalności i przejrzystości niesie za sobą skutki dla Komisji. Komisja dokonała przeglądu kodeksu postępowania członków Komisji⁽²⁾. Nowy kodeks umożliwi członkom Komisji kandydowanie w wyborach do Parlamentu Europejskiego bez konieczności występowania o urlop. W celu uwzględnienia tej zmiany znowelizowano odpowiednie postanowienia Porozumienia ramowego w sprawie stosunków między Parlamentem Europejskim i Komisją Europejską⁽³⁾.
- (7) Decyzje polityczne podejmowane na szczeblu europejskim mają bezpośredni wpływ na życie codzienne obywateli i są odczuwalne na poziomie lokalnym. Obywatele muszą być świadomi, jakie kwestie rozstrzygane są na poziomie europejskim, aby podjąć decyzję w wyborach do Parlamentu Europejskiego. Podejmowanie dyskusji z obywatelami w kwestiach dotyczących Europy zachęca ich do uczestnictwa w demokratycznym kształtowaniu unijnej polityki. Od stycznia 2015 r. obecna Komisja przeprowadziła 478 dialogów obywatelskich we wszystkich państwach członkowskich, również we współpracy z partnerami instytucjonalnymi, takimi jak Parlament Europejski, parlamenty narodowe, Komitet Regionów i Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny. W okresie od lutego 2018 r. do dnia 9 maja 2019 r. Komisja zorganizuje lub wesprze organizację około 500 dodatkowych dialogów we współpracy z państwami członkowskimi, władzami regionalnymi i lokalnymi oraz Parlamentem Europejskim i innymi instytucjami europejskimi.

⁽¹⁾ Zalecenie Komisji 2013/142/UE z dnia 12 marca 2013 r. dotyczące usprawnienia demokratycznego i skutecznego przeprowadzania wyborów do Parlamentu Europejskiego (Dz.U. L 79 z 21.3.2013, s. 29).

⁽²⁾ Decyzja Komisji z dnia 31 stycznia 2018 r. w sprawie kodeksu postępowania dla członków Komisji Europejskiej (C(2018) 700 final).

⁽³⁾ Decyzja Parlamentu Europejskiego z dnia 7 lutego 2018 r. w sprawie nowelizacji Porozumienia ramowego w sprawie stosunków między Parlamentem Europejskim i Komisją Europejską (2017/2233(ACI)).

- (8) Kilka państw członkowskich zgłosiło gotowość do rozpoczęcia szeroko zakrojonych dyskusji na temat przyszłości Europy; w wielu państwach członkowskich odbywają się już tego typu dialogi krajowe. Podejmując dyskusje z obywatelami w całej Europie i organizując działania informacyjne, zgodnie ze swoimi odpowiednimi strukturami i przyjętymi praktykami politycznymi, państwa członkowskie mogłyby uświadomić obywatelom, że ich głos jest ważny dla określenia najlepszej wizji przyszłości projektu europejskiego. Tego typu wydarzenia powinny mieć miejsce pomiędzy spotkaniem przywódców, w dniu 23 lutego 2018 r., a szczytem w Sybinie w dniu 9 maja 2019 r. – oczekuje się, że podczas tego szczytu, tuż przed rozpoczęciem wyborów do Parlamentu Europejskiego, szefowie państw lub rządów wyciągną wnioski co do kolejnych działań na rzecz Unii.
- (9) Europejskie partie polityczne odgrywają kluczową rolę w kształtowaniu świadomości politycznej Europejczyków, zachęcaniu do udziału w wyborach oraz wyrażaniu woli obywateli Unii. Ich rola mogłaby być większa, gdyby w kolejnych miesiącach europejskie partie polityczne dotarły do powiązanych z nimi partii na poziomie krajowym oraz do społeczeństwa obywatelskiego i zwróciły ich uwagę na decyzje dotyczące przyszłości Europy oraz interesy obywateli, których reprezentują.
- (10) System głównych kandydatów („Spitzenkandidaten”) na stanowisko przewodniczącego Komisji został po raz pierwszy wdrożony w wyborach do Parlamentu Europejskiego w 2014 r.
- (11) Proces ten przyczynił się do usprawnienia Unii i wzmocnienia jej legitymacji demokratycznej, opierającej się na dwóch filarach – bezpośredniej reprezentacji obywateli w Parlamencie Europejskim oraz ich pośredniej reprezentacji przez rządy państw członkowskich w Radzie Europejskiej i w Radzie. Odegrał on również rolę we wzmocnieniu rozliczalności Komisji, zgodnie z art. 17 ust. 7 Traktatu o Unii Europejskiej. Proces ten należy kontynuować i ulepszyć w perspektywie wyborów do Parlamentu Europejskiego w 2019 r.
- (12) Europejskie i krajowe partie polityczne powinny na długo przed rozpoczęciem kampanii wyborczej, a najlepiej do końca 2018 r., zgłosić swojego kandydata na przewodniczącego Komisji, a na początku 2019 r. ogłosić jego program. Dzięki temu bardziej przejrzysty stanie się związek między indywidualnym głosem obywatela Unii na konkretną partię polityczną w wyborach do Parlamentu Europejskiego, kandydatem na przewodniczącego Komisji wspieranym przez tę partię oraz jego wizją przyszłości Europy.
- (13) Wybierając swoich głównych kandydatów w otwarty, włączający i przejrzysty sposób, np. w drodze „praw wyborów”, europejskie partie polityczne i ich partie członkowskie w poszczególnych krajach będą umacniać ten proces. Dzięki temu wzbudzone zostanie większe zainteresowanie i dokona się większa mobilizacja wyborców.
- (14) W art. 10 ust. 4 Traktatu o Unii Europejskiej i art. 12 ust. 2 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej przyznaje się europejskim partiom politycznym kluczową rolę. Statut i finansowanie europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych uregulowane są na poziomie europejskim. Mając na uwadze przejrzystość, kontrolę i demokratyczną rozliczalność europejskich partii politycznych, Komisja zaproponowała zmianę odpowiednich zasad przed wyborami do Parlamentu Europejskiego w 2019 r.⁽¹⁾ Zwłaszcza dostęp do funduszy z budżetu ogólnego Unii Europejskiej powinien być uwarunkowany opublikowaniem przez powiązane partie programu i logo danej europejskiej partii politycznej. Obywatele powinni z wyprzedzeniem dysponować jasnymi i ważnymi informacjami, tak aby rozumieć wpływ swoich głosów na daną partię na poziomie europejskim. Wydarzenia partyjne, takie jak kongresy, oraz kampanie wyborcze partii krajowych są odpowiednim i skutecznym dodatkowym środkiem uzmysłowienia tego powiązania i nadania mu wyraźnej widoczności.
- (15) Rozpoczęcie kampanii wyborczych do Parlamentu Europejskiego o wiele wcześniej niż w przeszłości i uwydatnienie europejskich powiązań uczestniczących partii krajowych przed rozpoczęciem kampanii powinno przyczynić się do zwiększenia europejskiego wymiaru tych wyborów.
- (16) Uwzględniając specyficzne cechy pejzażu partyjno-politycznego w poszczególnych państwach członkowskich, zachęca się europejskie partie polityczne do ujawnienia przed rozpoczęciem kampanii wyborczej, a najlepiej w momencie ogłoszenia swoich kandydatów na stanowisko przewodniczącego Komisji, do której grupy politycznej w Parlamencie Europejskim mają zamiar się przyłączyć lub jaką grupę planują utworzyć w kolejnej kadencji. Wpłynęłoby to korzystnie na dalsze zwiększenie przejrzystości związku między partiami krajowymi, europejskimi partiami politycznymi oraz grupami politycznymi w Parlamencie Europejskim.

⁽¹⁾ Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) zmieniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1141/2014 z dnia 22 października 2014 r. w sprawie statusu i finansowania europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych – COM(2017) 481 z 13 września 2017 r.

- (17) Państwa członkowskie, sprzyjając informowaniu elektoratu o powiązaniach pomiędzy krajowymi i europejskimi partiami politycznymi podczas kampanii wyborczych do Parlamentu Europejskiego, a także – w miarę możliwości – umieszczaniu tego rodzaju informacji na kartach do głosowania, zwiększyłyby widoczność europejskich partii politycznych i platform przez nie proponowanych w trakcie całego europejskiego procesu wyborczego.
- (18) Art. 22 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej stanowi, że każdy obywatel Unii ma prawo głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego w państwie członkowskim, w którym ma miejsce zamieszkania, zgodnie z dyrektywą Rady 93/109/WE⁽¹⁾.
- (19) Aby wspierać uczestnictwo obywateli w wyborach do Parlamentu Europejskiego oraz europejski wymiar tych wyborów, zachęca się do sprzyjania określaniu i rozpowszechnianiu najlepszych praktyk państw członkowskich oraz wdrożonych przez nie działań podczas przygotowywania i przeprowadzania tych wyborów, również pod względem prawa głosowania przez obywateli Unii mających miejsce zamieszkania w innym państwie członkowskim, jak i promocji korzystania z praw wyborczych grup niedostatecznie reprezentowanych, w tym osób niepełnosprawnych.
- (20) W świetle zagrożeń dla procesu wyborczego w postaci cyberataków i przypadków dezinformacji, odnotowanych podczas ostatnich wyborów i kampanii wyborczych, należy zachęcać do wymiany doświadczeń między państwami członkowskimi na temat tych kwestii.
- (21) Zarówno państwa członkowskie, jak i europejskie i krajowe partie polityczne ponoszą szczególną odpowiedzialność za usprawnienie demokratycznego i skutecznego przeprowadzania wyborów do Parlamentu Europejskiego,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ZALECENIE:

Podjęcie dyskusji z obywatelami Unii na temat kwestii europejskich przed wyborami do Parlamentu Europejskiego.

1. Począwszy od spotkania przywódców w dniu 23 lutego 2018 r., państwa członkowskie powinny – uwzględniając odpowiednie krajowe struktury i praktyki polityczne – organizować działania informacyjne w celu podjęcia publicznej debaty z obywatelami w kwestiach dotyczących Unii Europejskiej i przyszłości Europy. Działania te powinny być prowadzone aż do spotkania przywódców w Sybinie, które odbędzie się w dniu 9 maja 2019 r., tuż przed wyborami do Parlamentu Europejskiego,

W tym samym okresie europejskie i krajowe partie polityczne powinny przyczynić się do podnoszenia świadomości obywateli co do tego, jakie kwestie rozstrzygane są na szczeblu unijnym, oraz informować ich, w jaki sposób mają zamiar poruszać te kwestie w nadchodzącej kadencji.

Poparcie dla kandydata na przewodniczącego Komisji Europejskiej

2. Z odpowiednim wyprzedzeniem przed wyborami do Parlamentu Europejskiego, najlepiej do końca 2018 r., każda europejska partia polityczna powinna poinformować, którego kandydata na stanowisko przewodniczącego Komisji Europejskiej popiera. Partie powinny też, najlepiej do początku 2019 r., ogłosić programy polityczne swoich kandydatów.

Zachęca się europejskie partie polityczne i ich partie członkowskie w poszczególnych krajach do wyboru swoich kandydatów w otwarty, włączający i przejrzysty sposób.

Krajowe partie polityczne powinny w perspektywie wyborów do Parlamentu Europejskiego wykorzystywać swoje informacje polityczne, w tym również polityczny przekaz audiowizualny, między innymi do przedstawiania obywatelom popieranego przez siebie kandydata na stanowisko przewodniczącego Komisji Europejskiej i jego programu politycznego.

Informowanie wyborców o powiązaniach pomiędzy krajowymi i europejskimi partiami politycznymi

3. Uwzględniając specyficzne cechy pejzażu partyjno-politycznego w poszczególnych państwach członkowskich, krajowe partie polityczne stające do wyborów do Parlamentu Europejskiego powinny przed tymi wyborami i przed rozpoczęciem kampanii wyborczej publicznie ogłosić, czy są powiązane z jedną z europejskich partii politycznych i z którą, oraz którego głównego kandydata popierają.

W miarę możliwości krajowe partie polityczne powinny wyraźnie zamieścić takie informacje, w stosownych przypadkach wraz z logo europejskiej partii politycznej, we wszystkich materiałach wyborczych oraz we wszystkich komunikatach i politycznych programach audiowizualnych.

⁽¹⁾ Dyrektywa Rady 93/109/WE z dnia 6 grudnia 1993 r. ustanawiająca szczegółowe warunki wykonywania prawa głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego przez obywateli Unii mających miejsce zamieszkania w państwie członkowskim, którego nie są obywatelami (Dz.U. L 329 z 30.12.1993, s. 34).

Zachęca się europejskie partie polityczne do ujawnienia przed rozpoczęciem kampanii wyborczej, a najlepiej w momencie ogłoszenia swoich kandydatów na stanowisko przewodniczącego Komisji, do której grupy politycznej w Parlamencie Europejskim mają zamiar się przyłączyć lub jaką grupę planują utworzyć w kolejnej kadencji.

Zachęcanie do informowania wyborców o powiązaniach pomiędzy krajowymi i europejskimi partiami politycznymi oraz ułatwianie przekazywania informacji na ten temat

4. Państwa członkowskie powinny sprzyjać informowaniu elektoratu przed wyborami do Parlamentu Europejskiego i podczas tych wyborów o powiązaniach krajowych partii politycznych z partiami europejskimi i ich głównymi kandydatami, między innymi dopuszczając i promując umieszczenie tego rodzaju informacji w materiałach wyborczych, na stronach internetowych krajowych i regionalnych partii członkowskich oraz, w miarę możliwości, na kartach do głosowania.

Skuteczne przeprowadzanie wyborów

5. W celu zapewnienia obywatelom Unii mającym miejsce zamieszkania w innym państwie członkowskim możliwości korzystania z prawa do głosowania w tym państwie członkowskim, promowania korzystania z praw wyborczych przez grupy niedostatecznie reprezentowane, w tym osoby niepełnosprawne, oraz ogólnie w celu wspierania demokratycznego przebiegu wyborów oraz wysokiej frekwencji, zachęca się właściwe organy krajowe do uczestnictwa w spotkaniu wiosną 2018 r., ze wsparciem Komisji, aby wymienić się najlepszymi praktykami oraz praktycznymi działaniami

Zachęca się również właściwe organy krajowe do określenia, na podstawie doświadczeń państw członkowskich, najlepszych praktyk w określaniu zagrożeń dla przebiegu wyborów w postaci cyberataków i dezinformacji, przeciwdziałaniu takim zagrożeniom i zarządzaniu nimi.

Niniejsze zalecenie skierowane jest do państw członkowskich oraz do europejskich i krajowych partii politycznych.

Sporządzono w Brukseli dnia 14 lutego 2018 r.

W imieniu Komisji
Jean-Claude JUNCKER
Przewodniczący
